

Kære Soroptimister

Hjertelig tillykke med jeres jubilæum – 60 år, det er mange år. Faktisk er det flere år, end jeg har levet - og lidt hurtigt hovedregning fortæller, at jeres forening startede tilbage i 1963. Det var en anden tid – i særdeleshed for kvinder.

Flere kvinder kom ud på arbejdsmarkedet, og man snakkede om ligestilling og ligeløn. Jeg selv havde en mor som var udearbejdende. Hun var ansat hos den lokale købmand – et lille supermarked, hvor man kunne købe på bog. Hendes arbejde betød, at jeg gik i børnehaven i perioden 1970-1973. Pædagogerne gik med lilla ble, og de røg på stuen. Vi fik gulerodssalat med rosiner i på røde plastik tallerkner om eftermiddagen. Bare for at få et billede af tiden, som jeg oplevede den.

Der var ikke mange børn som gik i børnehaven tilbage i 1963, men det kom der. – med kvindernes frigørelse og indtræden på arbejdsmarkedet betød det, at staten måtte overtage børnepasningen, mens kvinderne var med til at øge indtjeningen til familien og staten.

Der kom nye familieformer til op gennem 60'erne og 70'erne. Retten til at tage en uddannelse også for pigerne var på dagsordenen. Statsminister Jens Otto Krag (S) nedsatte i februar 1965 en kommission, som indtil 1974 arbejdede på at belyse kvindernes situation i det danske samfund. Kommissionen skrev i Betænkning nr. 715 følgende:

”Udvalget har konstateret, at der faktisk stadig foreligger en lang række forhold, som virker hæmmende på pigernes og kvindernes lyst til at gennemføre en uddannelse. Mange af disse forhold er af en sådan art, at de ikke kan ændres ved love og forskrifter. Der stilles forskellige forventninger til piger og drenge. Gennem opvæksten udsættes børnene for en række påvirkninger ikke blot fra forældre, men også fra kammerater, naboer og lærere, og disse påvirkninger spænder fra de traditionelle til de nyeste og mest uprøvede.

De nyere påvirkninger stiller større krav til pigerne end til drengene om at kunne omstille sig, idet kvindernes rolle i samfundet ændres endnu mere radikalt end mændenes. Det er svært at finde ud af, hvad der er holdbart, og hvad der er uholdbart i alt dette for en pige, der skal klare de krav, hun vil blive stillet overfor i den nære og den fjernere fremtid. En klargøringsproces for pigerne er nødvendig, og det vil være af uvurderlig betydning, at forældre og alle, der arbejder med undervisning og uddannelse, støtter pigerne til at komme gennem

denne klargøringsproces, så de ser, at de må tage deres skæbne i deres egen hånd.”

Kunne man ikke skrive det samme i dag? Måske – selvom der er sket meget siden 1974, men splittelsen mellem de uskrevne normer og lysten til at bruge sin valgfrihed, tror jeg, at mange piger også oplever i dag. Oplevelsen af at skulle være perfekt – kunne bage den flotteste kage, lægge den perfekte makeup eller have en krop, som er veltrænet. Det fylder som aldrig før – er min oplevelse. Mange piger får en uddannelse i dag – men nu kæmper man med kvindefag, hvor lønnen er betydelig under den løn, man får i de så kaldte mandefag. Se blot på sygeplejerskernes- og social- og sundhedsassistenternes løn og deres kamp. Jeg tror ikke, at vi får ligeløn før vi får en større lighed i kønssammensætningen i de forskellige erhverv.

Kommissionen taler om: At tage skæbnen i egen hånd. Det er en svær opgave at løse alene. Men hvis man har nogle at læne sig op ad, er det meget nemmere. Her kommer jeres forening ind i billedet. Selvom der er løbet meget vand i åen side kommissionen kom med deres betænkning i 1974 – og vi har fået mange flere rettigheder og valgmuligheder, så er opgaven ikke let at overskue. Selv den dag i dag er der behov for at hjælpe nogle kvinder med at få en uddannelse. Jeres forening står der stadig for disse kvinder – det hørte jeg om, da jeg deltog i et af jeres møder i foråret.

Jeg er sikker på, at jeres bidrag gennem de 60 år i har eksisteret, har betydet meget for mange kvinder. I dag er jeres fokus rettet mere mod kvinder i andre lande. Kvinder som dagligt kæmper med at få dagligdagen til at hænge sammen.

Hvordan får man mad på bordet til en hel familie?

Hvordan får man vand til de basale fornødenheder?

Hvordan får man tøj og sko på kroppen i den kommende vinter?

Sådan kunne jeg blive ved – jeres forening betyder noget for kvinder rundt om i verden. Denne lille forening i Silkeborg – bestående af nogle stædige jyske kvinder med ild i øjnene. I er rødstrømper på jeres egen måde.

De gamle 70'ere Rødstrømpers mål var at skabe et helt nyt samfund på et socialistisk grundlag uden diskrimination og undertrykkelse, hvor hverken kvinder, børn eller mænd blev undertrykt. Sådan er I ikke – som jeg ser jer. Der ligger ikke noget politisk projekt bag – ikke noget med at vil omstøde hele vores samfund – blot et ønske om, at verden i morgen skal være et bedre sted end i dag for piger og kvinder.

Hvorfor bruge sin tid på det? Det spørgsmål kunne man med rette stille sig. Opgaven er jo stor og nærmest uoverstigelig. Man kunne jo bare gå hjem i sin have og passe sine radiser. Men nej – ikke for jer. I vil noget med andre og med jer selv.

Det fællesskab I har sammen, er vigtigt. Her får man gode venskaber for livet og mulighed for at møde mennesker, som man ellers aldrig ville have mødt. Det gælder både nationalt og internationalt. Det beretter nogle af jeres medlemmer om på jeres hjemmeside. Her i jeres forening mødes man om en sag. En vigtig sag. At hjælpe andre kvinder, som måske ikke ved egen kraft kan tage skæbnen i sin egen hånd. Men med lidt hjælp får de muligheden for at handle og tage hånd om sin familie og eget liv.

Foreningsliv er båret af fællesskaber. Jeg kender det fra min tid i en idrætsforening. Vi mødtes til træning, hvor vi svedte og kæmpede med at få styr på de nye angrebsåbninger. Alle aftaler til weekendens kamp skulle på plads – ville det være en fordel at dække op med en fremskudt etter? Eller skulle vi prøve at afskære deres fløje. Og vores fælles erindringer om sidst vi mødte de kommende modstandere blev opfrisket. Efter træning hyggede vi i omklædningsrummet med en lunken sodavand fra boldskabet. Samtalen gik både under bruseren og medens vi tog tøj på – jo kvinder kan flere ting på en gang.

Jeg er sikker på, at sådan er det også for jer – I mødes om det fælles projekt for at forbedre kvinder og pigers liv, men også for at få noget selv – venskaber og være en del af et fællesskab. Mon ikke kaffen ved møderne er noget særligt? For selvom I mødes for sagen, så skal man også lige høre, hvordan det går i de forskellige familier. Har I fået huset solgt? Hvordan gik turen til Vesterhavet? Er sønnen blevet færdig med sin uddannelse? Ja, vi må have styr på hinandens gøren og laden. Det er ikke sladder – det er omsorg. Det er sådan at være en del af et fællesskab – at være medlem af en forening - Kan det blive større?

Jeres forening har bestået i 60 år – I har givet til Danmark og verden. Selv hos FN har I fået benene indenfor. Jeg er sikker på, at der også i fremtiden vil være brug for jer – desværre. Piger og kvinders rettigheder har trange kår rundt om i verden. Der er brug for seje kvinder, der står op for andre, som ikke selv kan. Jeg vil ønske jer held og lykke og et stort tillykke.